

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí(ho) práce Posudek oponenta/ky

Autor(ka) práce

Příjmení a jméno: Zpěváčková, Barbora

Název práce: Proměny vnitropolitického obsahu Rudého práva v roce 1989

Autor(ka) posudku

Příjmení a jméno: Cebe, Jan

Pracoviště: IKSŽ

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
1.2	Technika práce	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
1.3	Struktura práce	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	c
2.2	Schopnost kriticky vyhodnotit prostudovanou literaturu a aplikovat ji	d
2.3	Úroveň zpracování materiálu, resp. zvládnutí techniky empirického výzkumu	d
2.4	Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli	e
2.5	Původnost práce, přínos práce k rozvoji oboru	d

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Pokud autorka hovoří o změnách natupujících s procesem normalizace, rozhodně nemělo být ve vztahu k řízení médií opomenuto "Poučení z krizového vývoje", jakožto zásadní dokument reflektující chyby v řízení médií a stanovující novou stranickou linii pro následující období.

Kapitola k propagandě je jen jakýsi selektivní výběr z literatury, ve vztahu k tématu práce ne příliš reprezentativní.

Metodologická kapitola je svým obsahem zaměřeným především na obecné charakteristiky kvalitativního výzkumu pro práci vcelku zbytečná. Nejasná metodika se pak negativně projevuje v analýze samotné (není vysvětlen výběr článků, není vysvětlena metoda kódování, chybí zvolený teoretický rámec atd.).

V podkapitole 3.4 se autorka pohybuje spíše v obecné úrovni médií jako takových, měla by se více vztahovat k RP (např. čistky v redakcích atd.). Podobně kapitola o Rudém právu, kde autorka tak trochu skáče od jednoho k druhému. Zde by bylo vhodné např. uvést složení redakce RP v roce 1989.

Specifika sovětského modelu řízení médií v publikaci Four theories of the press nepopisují Siebert s Petersonem, autorem kapitoly je Wilbur Schramm.

Vydavatelé tisku v období komunistického Československa rozhodně nebyly jen politické strany (s. 11).

Vydavatelem Týdeníku Československá televize dle mého názoru nebylo ÚV KSČ. To bylo naopak vydavatelem titulů, které autorka nejmenuje (např. Život strany).

Nesouhlasím s autorčiným tvrzením, že "Za cenzuru můžeme zjednodušeně pokládat, když se někdo snaží znemožnit médiím, aby informovala objektivně..." (s. 12)

Nesouhlasím s tvrzením, že : "V Československu byla tato propaganda (sociálního státu - pozn. JC) především na počátku existence režimu poměrně úspěšná, samozřejmě jen u nižších vrstev".

Na s. 17 by bylo asi vhodné zmínit, že vysoký náklad RP byl dán do značné míry také povinným odběrem listu. S tvrzením "Dvě hlavní osobnosti Rudého práva osmdesátých let byly bezesporu Zdeněk Hoření a Zdeněk Porybný" lze souhlasit jen z části, např. Porybný rozhodně nebyl "ideologickým tahounem" redakce, zde by bylo vhodné upozornit i na jiná jména, např. J. Kojzar.

Svaz českých novinářů rozhodně nebyl ustaven 25. 2. 1948. (s. 24)

Nejsem si jistý zda nám osamocená citace Porybného: „Šéfredaktor (Hoření) znovu odchází na ÚV, odkud se už ozývá jen telefonicky,“ popisuje rozhodování ÚV KSČ o obsahu RP.

Autorka si jaksí protřečí v tom, kdo byl zástupce šéfredaktora v r. 1989. Nejprve uvádí Porybného, na s. 28 je však uveden Fojtík. V předcházející pasáži věnované Fojtíkovi však nic takového nepíše.

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
3.1	Logičnost struktury práce, podloženost závěrů	e
3.2	Zvládnutí terminologie oboru	d
3.3	Funkčnost, úroveň, přiměřenost poznámkového aparátu	c
3.4	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejaté bez udání zdroje, hodnotte písmenem F. Pokud v textu zjistíte přejaté pasáže vydávané autorem neoprávněně za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem/kou bylo zahájeno disciplinární řízení.)	d
3.5	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte písmenem F)	e
3.6	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	b

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

V rámci odkazování na zdroje autorka odkazuje na přímé citace, méně často již na zdroje, které "pouze"parafrazuje. Vhodnější by též bylo odkazovat přímo na konkrétní zdroje a nevyužívat odkaz druhého řádu (viz např. Ellul). V citaci (Randák a kol. 20011, s. 380 - 381) kopíruje chybu v letopočtu. Věta "Vzhledem k omezenému prostoru si zde všimáme pouze jazyka propagandy, a to bez časového nebo žánrového rozlišení." je v citaci na s. 21 ve ztahu k práci irrelevantní.

V některých pasážích se autorka opakuje (např. platy redaktorů, vstřícnost žurnalistů vůči režimu). Text je zatížen velkým množstvím překlepů, chybami ve skloňování, objevuje se též vykolejení z vazby (např. na s. 2 hned dvakrát, dále např. s 46). Užití kurzivy pro citace není jednotné.

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost tématu a závěrů apod.)

Cíle které si Barbora Zpěváčková v tezích pro svou práci stanovila, byly nemalé: "Práce si klade za cíl zachytit, jakým způsobem texty vznikaly, jakým tématům se věnovaly, jaká témata byla upřednostňována, jaká opomíjena. Dalším z cílů je zachytit a popsat, jak a kdy přesně se začal měnit obsah listu, jak se měnily postoje redaktorů a vyznění textů, která nová témata se začala v listu objevovat, jak se měnil jazyk a rétorika periodika. Práce by měla zachytit a zdokumentovat, jaký jazyk redaktoři Rudého práva používali."

Po pečlivém prostudování odevzdaného textu mohu říci, že deklarované cíle se podařilo naplnit jen z části.

Zejména v otázce změn postojů redaktorů a změny jazyka a rétoriky diplomantka nabídla čtenáři pouze drobnější ochtávky bez komplexnějšího kritického zhodnocení, byť například na užití jazykových prostředků

v komunistické propagandě se v úvodních kapitolách práce často odvolává. Porovnání obrazu dění v RP a ve skutečnosti je také spíše náznakové (zmiňuje např. demonstrace v regionech, ale nezjišťuje, zda se informace v RP objevily, jaké byly uváděny počty účastníků apod.). Také snaha o prokázání direktivní linie řízení od ÚV KSČ směrem k redakci dospěla pouze k několika málo dílčím příkladům. V tomto ohledu lze jen litovat, že autorka nezpracovala také materiály NA, fondu KSČ - Ústřední výbor 1945-1989 - Stranické informace, ačkoliv v tezích s vytěžením tohoto fondu počítala. Nabízelo se též nahlédnout do materiálů FÚTI k danému roku.

Z hlediska užitých zdrojů by bylo též vhodné z hlediska objektivnosti a zvýšení kritického potenciálu textu doporučit i literaturu s poněkud odlišnou optikou na vývoj v roce 1989, než zastávají užití texty (především Suk a Vodička, Cabada). Přímou se zde nabízí text Michala Pullmanna Konec experimentu, kde autor věnuje roku

1989 samostatnou kapitolu, v níž se navíc výrazně zabývá změnami oficiálního i neoficiálního diskursu a s nimi souvisejícího "jazyka režimu", což je zrovna oblast, kterou autorka v úvodních částech práce akcentovala. Kapitola řeší i autorkou sledovaný Palachův týden aj. Závěr příliš nehodnotí výsledky výzkumu, ale je spíše českým summary, shrnujícím co se odehrálo (nebo mělo odehrát, protože někdy ke slibovanému došlo jen omezeně) v jednotlivých kapitolách.

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	Nebyly náhradou za RP pro část bývalých čtenářů po listopadu právě Haló noviny? (s. 34)
5.2	Proč jste v práci nevyužila výpovědi členů redakce? V práci to slibujete.
5.3	Vysvětlíte rozdíl mezi samizdatovou a podzemní tiskovinou. (s. 48)
5.4	

6. ANTIPLAGIÁTORSKÁ KONTROLA TEXTU

Seznámil jsem se s výsledky antiplagiátorské kontroly URKUND.

Komentář pro případnou shodu nad 5%:

6.1	Mírně vyšší podíl shody (8%) je dán např. tím, že autorka někdy používá části jiných textů, přičemž část jakoby parafrázuje a část ctuje přímo, nicméně i parafráze je v podstatě doslovnou citací. (viz např. s. 10 - Veškerý oficiální mediální provoz byl buď přímo, či skrze jeho podřízená oddělení, organizace, a úřady, řízen z ÚV KSČ.). Zpravidla je však vysoký podíl shody v určitých pasážích dán citováním textů, na něž autorka odkazuje.
-----	---

6. NAVRHOVANÉ CELKOVÉ HODNOCENÍ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

- A výborně
 B velmi dobře (nadprůměrný výkon, avšak s určitými chybami)
 C dobře (celkově dobrý výkon s řadou výrazných chyb)
 D uspokojivě (přijatelný výkon, ale se značnými nedostatky)
 E dostatečně (výkon splňuje minimální požadavky)
 F nedoporučuji k obhajobě

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum:

Podpis:

Hotový posudek vytiskněte, podepište a odevzdejte ve dvou kopiích na sekretariát příslušné katedry. Posudek nahrajte do SISu ve formátu PDF, nebo jej zašlete sekretářce příslušné katedry, která jej do SISu nahraje v zastoupení. Nevkládejte do SISu naskenované posudky s podpisem. V SISu musí být posudek bez podpisu.